

Cătălin Zamfir (coord.), Iancu Filipescu (coord.),
Elena Zamfir, Simona Ilie, Simona Maria
Stănescu, Maria Iordache, *Sociologia românească:
1900–2010. O istorie socială*, Editura Eikon și
Editura Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2015,
300 p.

Volumul *Sociologia românească: 1900–2010. O istorie socială* își propune „să ofere o imagine completă a sociologiei românești din 1900 până în prezent” (p. 17), fiind o lucrare unică în contextul publicisticii de profil, ce analizează amplul proces de cristalizare și consolidare a sociologiei românești, de la primele lucrări publicate la începutul secolului trecut și până la dezvoltările consemnate din perioada actuală. Lucrarea, coordonată de către prof. dr. Cătălin Zamfir și c.s. dr. Iancu Filipescu, propune o perspectivă integrată asupra sociologiei românești, fundamentată pe evidențierea momentelor ce au conturat construcția sa instituțională, pe aportul adus de către personalitățile științifice la dezvoltarea acestui domeniu și pe analiza publicisticii din întreaga perioadă 1900–2010.

Pentru pregătirea materialului au fost analizate trei *seturi de fapte sociologice*: a) *publicațiile* din domeniul sociologiei (peste 25 de mii de volume și studii științifice); b) *instituțiile de profil* (facultăți, institute de cercetare, programe de cercetare, reviste de specialitate) și *tematica publicațiilor sociologice* (domenii de cercetare, perspective teoretice și perspective metodologice).

Evoluția sociologiei românești nu poate fi înțeleasă în afara evoluției societății, în ansamblu său. Astfel, transformările și etapele pe care le-a parcurs sociologia sunt rezultate ale determinărilor exercitate de către cadrul vieții sociale și economice: „*schimbările din sociologie sunt (...) marcate de o dinamică internă a ideilor și metodologiilor, dar mai*

mult de schimbările din contextul social. Sociologia s-a dezvoltat în cutele istoriei și acestea i-au determinat profilul” (p. 24). Ipoteza de la care pleacă volumul de față face trimitere la faptul că „*sociologia românească trebuie privită în primul rând ca produs al societății românești; ea variază ca producție, orientare și tematică în diferitele faze ale istoriei României*” (p. 25).

Cartea este compusă din șase părți, care, la rândul lor, reunesc 25 de capitole tematice. Prima parte a volumului prezintă viziunea globală a autorilor asupra transformărilor înregistrate de către sociologia românească. În următoarele părți sunt analizate particularitățile celor trei etape majore de evoluție istorică: 1900–1947 (sociologia în perioada capitalismului în dezvoltare), 1948–1989 (sociologia în perioada comunistă), 1990–2010 (sociologia în tranziție). În partea a cincea regăsim o analiză detaliată asupra tematicii studiilor de specialitate publicate în fiecare dintre aceste trei perioade, în timp ce în partea a șasea sunt discutate o serie de întrebări referitoare la perspectivele de viitor ale sociologiei. La rândul lor, cele trei perioade menționate anterior reunesc 14 etape, particularizate prin evoluții specifice. Lucrarea analizează fiecare dintre aceste etape atât din perspectivă evenimentială, cât și prin prisma tematicii abordate prin lucrările publicate.

Sociologia românească de până în anul 1947 a atins apogeul prin cercetările desfășurate în cadrul Școlii Sociologice de la București, circumscrise rolului activ pe care

sociologia trebuie să-l joace în cadrul proceselor de dezvoltare socială (*sociologia militans*). În perioada comunistă, sociologia a cunoscut o evoluție sinuoasă, marcată de cele două momente în care a fost interzisă (1948 și 1977), etapele de relansare și continua încercare de adaptare la contextul social. Perioada de după 1990 a adus reafirmarea rolului sociologiei prin consolidarea învățământului superior și a instituțiilor de cercetare. Au fost înființate domenii, specializări și programe universitare noi (aici un rol important a fost deținut de către programele de asistență socială). Totodată, după anul 2000 s-a înregistrat cea mai intensă activitate publicistică din întreaga perioadă analizată.

În urma analizelor realizate asupra publicațiilor apărute în perioada 1900–2010, pot fi desprinse câteva concluzii semnificative. În primul rând, se observă faptul că sociologia

și-a păstrat, cu unele excepții, aceeași tematică de cercetare în cele trei perioade de evoluție. Cele mai des întâlnite subiecte în studiile de specialitate au fost cele ce au adresat legătura dintre contextul economic și viața socială. Producția publicistică a variat în concordanță cu statutul pe care sociologia l-a deținut. Din acest punct de vedere, se evidențiază două momente de maximă activitate publicistică. Primul corespunde activității Școlii Sociologice de la București, iar cel de al doilea se referă la perioada actuală, marcată de extinderea învățământului superior sociologic.

Flavius Mihalache

Institutul de Cercetare a Calității Vieții,
Academia Română